Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt I.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

CAPVT I.

De Christi impeccabilitate.

Ponendum ē tanquam de fide certum nullum fuisse in Chrō peccatum. ptt ex 1.a Petri cap. 2 qui peccatum n̄ fecit nec ē inuentus dolus in ore eius. & ex cap. 7 epl̄æ ad hebræos: oportebat vt nobis ēet Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus. & ex illis Chri verbis Joan. 6. quis ex vobis arguet me de peccato. idem sancitum ē in Concilio Ephes. can. 1. in Lateran. sub Martino 1. & in 6 Syn. art. 18. & 17 in definitione fidei.

Ponendum ē 2do Chrum & eius humanitatem fuisse oīo impeccabilem rāe visionis beatificæ, qā cum visio beatifica sit clara & intuitiua cognitio summi boni nempe Dei, sicut oīo necessitat ad Dei amorem, ita etiam necessitat oīo ad n̄ peccandum. quapp. remanet tm̄ controuersum: vtrum Chrus fuerit impeccabilis rāe vnionis hypostaticæ p̄scindendo a visione beatifica, & posito qd rāe eiusdem vnionis sit impeccabilis, vtrum sit impeccabilis physice, an tm̄ moraliter.

Primo a. quidam affirmant Chri humanitatem de poīa absoluta potuisse peccare. ita Durandus in 3. dist. 2. q. 2. idem indicat Scotus ibidem q. vnica & dist. 2. q. 1. vbi vult Chrum ēe impeccabilem n̄ rāe vnionis hypostaticæ sed rāe beatitudinis. quare cum Chrus de poīa Dei absoluta potuerit n̄ habere visionem beatificam etiam per eandem poīam secundum Scotum peccare potuit. idem indicat Gabriel in 3 dist. 1. q. 2. & dist. 12. q. 1. argta vero quæ pro hac sentia afferri pōnt infra videbimus.

Aly affirmant 2do humanitatem Chri etiam rāe solius vnionis hypostaticæ & p̄scindendo ab visione beatifica fuisse oīo impeccabilem. ita Magister in 3 dist. 12. S. Thomas ibidem q. 1. art. 2. Capreolus ibidem q. 1. Paludanus q. 2 & aly quos refert & sequitur Suarez disp. 33 sect. 2. Vasquez disp. 61. cap. 3.

Præmittendum ē pro solutione difficultatis, si Chri humanitas p̄scindendo a visione beatifica peccare potuit duobus modis id illigi pōe. primo quidem ita vt ~~nec~~ per peccatum tollat & destruatur vnio cum Verbo. 2do ita vt cum ea maneat peccatum.

Præmittendum ē rursum ex prima 2dæ tam ad peccatum commissionis quam omissionis necessario requiri concursum cāæ primæ. & quidem ad peccatum commissionis, vt suppono ex eadem

parte

parte requiritur concursus immediatus sive identificatus cum
eadem entitate positiva alterius peccaminosi. ad peccatum a. omis:
sionis necessario requiritur concursus Dei saltem mediatus, quatenus
videlicet requiritur ad cognitionem boni contrarij præcepto, in cuius
videlicet transgressione consistit omissio, quam cognitionem ne=
cessario præsupponit omissio libera et mala. imo si ñ esset dari
pura omissio absq; ullo actu positivo vt peccatum omissionis fiat
necessario requiritur concursus Dei sive causæ mæ etiam immediatus
nempe ad actum positivum qui est causa omissionis.

Dicendum est cum 2da sententia Chri humanitatem ratione
unionis hypostaticæ nullo modo peccare potuisse. hanc conclusionem quidem
asserunt ec adeo veram vt contrarium velut certum planum aurum hæresim offensivum.
Pbt 1mo ex PP. primo quidem ex Cyrillo Alexand. lib. 10 in Ioan. cap.
14. vbi explicans illa verba: venit e. princeps mundi huius et in me
non habet quicquam, inquit, potuit diabolus de suis in me in=
venire, peccatum e. et peccati origo diaboli est. Chri vero natura Deg
natura immutabilis peccare ñ poterat. his a. verbis Chri impeccabili:
tatem Cyrillus refert, vt vitat ad unionem cum natura divina, ita vt sicut
verum est q̃d hic hoo sit natura Deus et immutabilis, ita etiam verum
sit q̃d hic hoo peccare ñ possit. 2do Cyrillus de recta fide ad Theod. ant.
medium docet Dei filium sobequam suam humanam ubi propriam
reddidisset sua natura firmitate et immutabilitate peccato illam
superiorem reddidisse. hanc vero superioritatem quæ nihil est aliud
quam impeccabilitas refert ad unionem hypostaticam qua Dei filius
humanam naturam ubi propriam fecit.

Deinde pbt ex Athanasio oratione 2. contra Arianos vbi
contra eosdem hæreticos hanc assignat rationem cur necesse fuerit
Deum incarnari ad redemptionem generis humani, qa cum ois
creatura corruptibilis et mutabilis sit a bono in malum, ñ poterit
nra salus et firmitas in bono a creatura profluere et ideo long fuit
Deum unicommutabiliter bonum hominem fieri, vt cum peccare ñ posset
salus nra iterum ñ periclitaretur.

Alia testimonia ex eodem PP. affert Vasq. disp. 63. cap. 3.
propterea eadem illis probari pt ex alijs etiam PP. vt ex Anselm. lib. 2.
cur Deus hoo. cap. 7. 10. vbi primo, inquit, Adam peccare potuit qa
purus hoo, 2do Adam peccare ñ potuit qua Deus. ex Greg. Nazianz. ora
sequent. et alijs multis quos ht Vasq. loco citt. et Suarez disp. 35. sect. 2.
quamvis testimonia Cyrilli et Athanasij qui summæ authoritatis sint cum
eorum testimonia contra hæreticos illorum temporum habita sint
a tota Ecclesia pro regula fidei, nobis sufficere possunt.

2do

Ad 1 pbr conclio ratoc: qa unio hypostatica ex sua cetia exigit negaoem divini concursus necessary ad peccandum & voluntas creata Chri & eiusdem humanitas nulla ratoc peccare potuit. Concedo pbr: qa si unio hypostatica ex sua cetia exigit negaoem divini concursus ad peccatum & eodem modo exigit negaoem assistentiae Dei ad concurrendum cum humanitate Chri ad peccandum, quae assistentia, vt pbr, necessario includitur in hoc qd e humanam Chri voluntatem peccare póe, unde per negaoem eiusdem assistentiae humana Chri voluntas necessario redditur impeccabilis. Ans a. primi enthimematis pbr: qa unio hypostatica cum sit substantialis participaio naae divinae e summa sanctitas quae pótt conferri naae creatae, ac proinde cum n implicet de ratoc illius sanctitatis ee exigere negaoem concursus ad peccandum, haec illi effectio denegandae n e, sicut in eadem unionem hypostatica cum ois effectio n repugnans Chri dignitati, vt cum S. Thoma q. 23 art. 3 in corpore tenantur Theologi, concedenda e Chro. qd a. exigere negaoem concursus ad peccandum, quae e ratio impeccabilitatis conferatae, recte inferitur ee de ratoc summae sanctitatis quae naae humanae coniungi pótt constat ex eo qd dicimus Deum e summe sanctum n solum qa hucusque peccavit nec peccaturus unquam est, sed etiam qa peccare n pótt, n quidem pbe necesse e ideo vicinum peccato vt peccatum sapiat & redoleat, e ideo n solum repugnat summae sanctitati naae increatae, ceo etiam summae sanctitati quae naae humanae e voluntati creatae conferri ft. qd etiam indicarunt Nazian. oratoq de Theologia cum dixit: illius e. voluntas cum tota deificata sit Deo proinde dubio n amertatur, quae verba de humana Chri voluntate pronuntiata postea recitata e approbata fuerunt in 6 Synodo act. 16. e in Concil. Florent. post sessionem ultimam in decreto Eugenij 4.

Dices: foa ignis exigit calorem e nihilominus Deus pótt conservare ignem absq ot calore sempe per absolutam potiam & similiter quamvis unio hypostatica exigat negaoem concursus ad peccandum nihilominus potent Deus humanae Chri voluntati offerre concursum indifferentem ad peccandum e n peccandum in ys saltem circumstantiis in quibus Deus per seidem conditionatam praevidet humanam Chri naam n peccaturam etiamsi talis concursus indifferens illi offeretur, ac proinde humana Chri voluntas in tali casu e per absolutam Dei potiam peccare pótest.

Ad concedendo Ans e nego seq: disparitas e, qa ignis n exigit ectialiter calorem nempe ita vt implicet ee ignem absq calore, contra vero unio hypostatica ita exigit ectialiter negaoem concursus ad peccandum sive negaoem assistentiae e praparatis ad talem

con =

concursum vt implicet de vnionem hypostaticam in humana Chri náa
nue náa creata, cui talem concursum Deus praebeat vel assistat ad
concurrendum ad actum peccati, sicut etiam iuxta eosdem sentiam vta
extraliter de ráone propria subsistiae creatae e exigere separaóem a termi-
naóe alienae náae vt neq per absolutam Dei potiam cum eadem terminaóe
componi vel coniungi potest.

Dices tertium: ráone supra facta probari tm Chri humanitatem e impeccabilem peccato commissionis n. a. omissionis, qa ad peccatum omissionis n requiritur concursus Dei, ac proinde per exigentiam negaóis concursus Dei ad peccatum n pt humana Chri voluntas reddi impeccabilis peccato omissionis.

R. puram omissionem absq di actu positivo voluntatis n póe dari, vt suppono ex doa 2da, ac proinde n póe de peccatu omissionis quin intercedat aliquis actus positivus precedens malus ad cuius entitatem sit necessarius positivus Dei concursus, ac proinde argtu supra factum probat Chri humanitatem neq peccato omissionis ~~peccato~~ peccare potuisse. Deinde dico si posset dari pura omissio absq n actu positivo voluntatis tunc satisfit in hanc dicendo vnionem hypostaticam exigere negaóem concursus ad cognitionem sive apprehensionem boni contrarij praecepto affirmativo cuius e omissio necessariam e sufficientem ad puram omissionem liberam e peccaminosam, ac proinde facta etiam illa suppositione humanitas Chri ráone vnionis hypostaticae etiam praecise sumptae neq peccato omissionis peccare posset.

Dices demum: creata voluntas semper exigit concursum indifferentem ad peccandum e n peccandum quatenus cum habet vltior dia necessaria seu requisita ex parte sua, sed haec dia ht humana Chri voluntas ex parte sua &c. R. negando min: qa sicut náa exigit operaóem nec pt operari nisi praesupponatur subsistia, vt pt ex dictis, ita nec exigit concursum ad operaóem nisi supposita eadem subsistia, ac proinde cum humana Chri náa n hat proprium subsistiam creatam ex creatam, n habebit dia náalia requisita necessaria ad operandum nec exigit illas operaóes quas exigeret illa subsistia praesupposita, e per consequens hunqam exigit concursum indifferentem e necessarium ad peccandum eo ipso carent propria subsistia náali a qua sola tanqam a constitutione necessaria deqendet exigentia eiusdem concursus.

Ex dictis 2. infertur quamvis humana Chri náa habuerit in se fomitem remotum e radicale peccati, qd fomitem e voluntas creata eadem tn náam e impeccabilem, n modo qd habuit aliquid vnicompossibile cum actu peccati, sed etiam qd habuit aliquid incompossibile cum potia

peccandi

peccandi sive cum aliquo gd de ratione talis potiae, vt assistentia et praeparatio primae cae ad concurrendum, quam assistentiam et praeparationem humana Chri nata non habuit ratione unionis hypostat. etiam praescindendo ab oi actione.

2do infertur humanam Chri potuisse solum moraliter esse impeccabilem, sicuti sunt Beatus. Virgo, Apti et alij confirmati in grata, qui pg copiosissima Dei auxilia consecutantur non poe peccare sed esse physice impeccabilem praescindendo etiam a visione beatifica quatenus ratione unionis hypostatica physice exigebat negationem concursus in actu primo necessarium ad poe peccare, neq solum esse impeccabilem de potia ordinaria, sed etiam de potia absoluta, siquidem implicat contradictionem humanam Chri voluntatem peccare, nempe eo gd ratione unionis hypostaticae deificata sit, vt loquitur Nazian. vt et sicut implicat Dei voluntatem poe peccare, ita etiam ratione unionis hypostaticae implicat poe peccare humanam Chri natam seu voluntatem, eo gd, vt diximus, potia ad peccandum redoleat peccatum et foaliter excludat a summa sanctitate communicata.

Tertio infertur humanam Chri voluntatem ratione unionis hypostaticae esse ita impeccabilem vt neq potit componere peccatum cum unione neq peccando potit illam destruere.

Quarto infertur Atiam Chri ita fuisse sanctificatam per unionem hypostaticam vt in illo non potuerit permanere peccatum ullum habituale siue mortale siue veniale, si nimirum ipsius tempore ante unionem eadem Atia creata peccasset. ratio, qa de ratione unionis hypostaticae quatenus est summa sanctitas natae creatae conicata est excludere potiam peccandi et multo magis de ratione intrinseca illius est qa assignatam rationem excludere ab Atia in qua ipsa est gdcunq peccatum habituale tam mortale quam veniale, cum et hic effectus foalis non repugnet humanae sanctitati summae unionis hypostaticae profecto illi concedendus utpote illi maxime conveniens, sicut etiam gratia est talis nata secundum multos vt etiam per absolutam Dei potiam non potit coniungi cum peccato mortali, et secundum multos deleat peccatum veniale quando ob actum doloris de illo infunditur. vide Vasquez cap. 6. num. 33.

Addendum est ex eo gd operationes natae dependeant aliquo modo a subnatia, vt patet ex dictis, et per consequens operationes Chri sint dependentes ab unione hypostatica poe inde probari Christum fuisse quidem impeccabilem de potia ordinaria, non tn inde arguari pt esse etiam impeccabilem de potia absoluta, qa fortasse de potia absoluta nata pt operari independenter a supposito.

Addendum est rursum, quorundam, vt Suarez disp. 33 sect. 2. et alios

& alios praesertim recentiores supra positam conclusionem probant hac ratione: si humanitas unita Verbo peccaret Deus & Verbum peccaret in tn denominative, qa tribueretur Verbo peccatum consequens naturam unitam, sed vere & formaliter Deus peccaret, atqui hoc est impossibile, &c. Sequela ma: pbt: qa quando inquiunt natura superior unit sibi naturam inferiorem tenetur eam regulare quantum pt, verum si permittat eam peccare tunc peccatum tributur permittenti eam peccare. atq. id explicant exemplo Patris qui tenetur regere filium & eius peccata impedire. mari qui tenetur regere uxorem, & Dni qui tenet regere servum.

Sed contra 1, qa si per impossibile vel possibile natura Angelica v.g: Michaelis destructa eius personalitate hypostatica uniretur supposito Petri, nemo, ut opinor dicet in tali casu Petrum teneri ad regendam naturam Angelicam sibi unitam cum haec sit longe excellentior & dignior & longe aptior ad regendum Petrum quae extra; negnqa Angelica at secundum naturam naturae Angelicae in ratione subsistentia pendet a Petro, Petrus a. n pendet a natura Angelica, & sic neq natura Angelica haberet obligationem regendi Petrum vel impediendi eius peccatum, siquidem vis obligatio regendi alium consurgit ex dependentia huius et altero, ut constat exemplo Patris & filij, partis rationalis & partis sensitivae in homine. qd si natura humana in ratione subsistentis pendet a Verbo, haec tn dependentia n induxit peculiarem obligationem regimiris, ut patet ex iis quae diximus de natura Angelica hypostatice unita Petro. ratio a. huius rei est, qa dependentia in ratione subsistentis nullam peculiarem supposito tribuit potestatem in operatione alienae naturae terminatae ad ipsum, neq s.. suppositum terminans alienam naturam et idcirco magis illam regere vel regulare quam si eam n terminaret, & per consequens neq magis tenebitur illius peccata impedire quam si eam naturam n terminaret.

Rdo exemplum Dni & servi pte convertit contra adversarios, qa nos sumus extraliter servi Dei magis quam vno hoo potest esse servus alterius, nec tn Deus tenetur impedire peccata nra, praterea nos sumus coniuncti cum Deo tanquam effectus cum causa, & quidem magis quam ut coniuncti filius cum Patre, cum nos dependeamus a Deo in conservari & operari & multo magis a Deo dependemus esse quam a Patre, nec tn ideo tenetur Deus impedire peccata nra, ergo igitur tenetur impedire peccata natae sibi hypostatice unita.

Dices: assumens aliquam naturam in unitate personae facit illam suam ad illum modum quo quis hs manum suam & quo, si vera sentia distinguens ~~sen~~ tiam sensitivam a rationali tia sensitiva & in eso homine &, sicut hs manum tenetur illam regere ne alteri noceat, & posita praedicta opinione homo tenetur impedire tiam sensiti=

lica at secundum naturam naturae Angelicae obligan ad regendum Petrum

sensitiuam ne libere turpia imaginetur & concupiscat, ita idem dicendum erit de Verbo diuino respectu naturæ assumptæ.

Ex negatis est sequi disparitas, qa mang. & hia sensitiua licet ponantur distincta a rationali, n habent propriam voluntatem qua regantur, sed st subditæ eidem voluntati qua singulæ & oes partes eiusdem hois gubernantur, ac proinde eadem voluntas tenetur & hiam sensitiuam & manum regulare. contra vero natura assumpta siue humana Chri natura proxime regitur sua propria voluntate, neq Verbum in ea vim vel potestatem his nisi per modum cæ primæ sicut his & reliquas voluntates, atq ideo Verbum sicuti n tenetur regere actiones vel impedire peccata reliquarum voluntatum, ita nec peculiari obligatione tenetur regere actiones naturæ assumptæ, qa hæc n est magis subiecta Verbo quam reliquæ naturæ creatæ. si quis a. contra rationem supra assignatam plura desideret, legat Vasquez disp. 63. cap. 3.

CAPVT II.

De libertate Christi.

Certum e humanam Chri voluntatem fuisse liberam etiam in adimplendis diuinis iussis, siquidem certum e Christum humana voluntate meruisse per obedientiam, qua teste S. Paulo Patri fuit obediens vsq ad mortem, meritum a. n st conistere sine voluntatis libertate in operando, sed difficile admodum e explicare, quanam ratione fuerit libera in obediendo & reuera meruerit, cum ex altera parte fuerit ofo impeccabilis nec vlla ratione potuerit transgredi præceptum Patris.

Ratio a difficultatis e, qa necessario requiritur libertas ad meritum. rursum de ratione libertatis in operando e ut opus ita libere fiat a voluntate ut libere potuerit omitti atqui si humana Chri voluntas fuerit impeccabilis n potuit omittere opus sibi iussum, qa alioquin peccasset & opus Chri iussum e ab illo exercitum non fuit liberum & per consequens n fuit meritorium. similis fere ratio difficultatis fieri st circa obseruatione præceptorum negatiuorum, si nimirum ponatur talis obseruatio fuisse meritoria qua ratione necessario includit actum positiuum bonum in quo fundatur ratio meriti. ceterum qd Chri meruerit per opera conciliq certum e nec his difficultatem vllam geo ad rem præsentem.

Præmittendum e a. pro solutione difficultatis Doctores oes saltem Catholicos in hoc conuenisse, nempe ad libertatem volun=